

Pentelényi László

Tarr Béla válogatott magyar nyelvű bibliográfia

Önálló kötetek

- FÉJJA Sándor: *Alkotói portré: Tarr Béla.* (Magyar filmtörténet 1968-1985) Magyar Digitális Filmarchívum és Filmintézet, Budapest, [kézirat: ké. 390.9.] p. 28
- KOVÁCS András Bálint: [*The Circle Closes. (Tarr Béla monográfia)*] Palatinus Filmkönyvek; Palatinus Kiadó, Budapest, tervezett megjelenés (bizonytalan)
- [részletek a kötetből: *Hatodik fejezet: Alakok.* in: Filmszem (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) pp. 5-19.; *A torinói ló. Az utolsó Tarr-film.* in: Filmvilág 2011/3. pp. 4-9.]
- KÓVÁRI Orsolya: *Árnyékvilág. (Tarr Béla retrospektív: A torinói lótól a Családi tűzfészekig)* Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012. p. 173
- DÁRDAY István – HIDAS András – SZALAY György – SZENDI Gábor (szerk.): *MAFILM – Társulás Film- és Videó Stúdió (1981-1985).* MAFILM Stúdió, Budapest, 1985. p. 72
- GELENCSÉR Gábor: *A Titanic zenekara. (Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében)* Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó, Budapest, 2002. p. 437
- GELLAI Tamás: *Az arcok iskolája. (Bevezetés Fehér György operatőr-(tévéfilm)rendező világába)* Szerzőifilmes Könyvtár-sorozat; Francia Új Hullám Kiadó, Budapest, megjelenés előtt (2013.)
- GYERTYÁN Ervin: *Mit ér a film, ha magyar? (A magyar filmtörténet kistükre)* MTM Kommunikációs Kft. – Mobil Kiadó – MOKÉP, Budapest, é. n. [~1994.] p. 186
- KERESZTURY Tibor (szerk.): *Krasznahorkai olvasókönyv. Krasznahorkai László műveinek válogatott magyar és német nyelvű recepciója.* Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2003. p. 347
- KIRÁLY Hajnal: *Könyv és film között. (A hűségelven innen és túl)* Koinónia Kiadó, Kolozsvár, 2010. p. 181
- VÍG Mihály: *Versek és novellák. (Versek, dalszövegek, novellák, forgatókönyvek, színdarabok)* Bahia Music, Budapest, 1996. p. 162
- ZSADÁNYI Edit: *Krasznahorkai László. Tegnap és Ma – Kortárs Magyar Írók-sorozat;* Kalligram Könyvkiadó, Pozsony, 1999. p. 204

Folyóirat különszámok, bibliográfiák

- Metropolis folyóirat Tarr Béla különszáma.* in: Metropolis – filmelméleti és filmtörténeti folyóirat 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 81-140.
- Tarr Béla – Életmű a mérlegen (különszám)* in: Filmszem – filmelméleti és filmtörténeti online folyóirat (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) p. 43
- Tarr – Újratöltve (különszám)*
in: Filmszem – filmelméleti és filmtörténeti on-line folyóirat (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) p. 108
- Válogatott írások Tarr Bélről.* in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 137-140.
- KÓVÁRI Orsolya (szerk.): *Válogatott bibliográfia.* in: Kóvári Orsolya: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 156-169.
- PENTELENYI László (szerk.): *Tarr Béla válogatott magyar nyelvű bibliográfia.* in: Filmszem

(filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) pp. 81-94
 MÁTRAI Titanilla, Ph. D.: *Tarr Béla filmjei Japánban*. in: Filmszem 2012/2 (filmszem.net) pp. 78-80

Előszó, írások, nekrológ, tanulmányok

BÁTORI Anna: *A leépülés táncrendje (Krasznahorkai László és Tarr Béla Sátántangója)* in: Filmszem 2012/2 (filmszem.net) pp. 34-41

BIKÁCSY Gergely: *A reménytelenség vigasza. (Tarr Béla)* in: Zalán Vince (szerk.): Magyar filmrendezőportrék (Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó, Budapest, 2004.) pp. 5-32.

BÍRÓ Yvette: *Időtlen idő.* in: u. ö.: *Időformák. A filmritmus játéka.* (Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó, Budapest, 2005.) pp. 164-168.

BOUQUET, Stéphane: *Tarr Béla tündöklő útja.* ford. Balázs Eszter; in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 132-135.

BÓDY Gábor: *Hol a „valóság”?* (A dokumentumfilm metodikai útvonalaihoz) in: ZALÁN Vince (szerk.): *Bódy Gábor egybegyűjtött filmművészeti írások I. kötet* (Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.; forgalmazza Francia Új Hullám Kiadó 2011-től) pp. 105-110.--

FEHÉR György: *Filmrendezők Pauer Gyuláról.* in: SZŐKE Annamária (szerk.): *Pauer* (MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2005.) pp. 361-362.

FÉJJA Sándor: *Tarr Béla.* in: Filmkultúra 1986/9. pp. 47-49.

GELENCSÉR Gábor: *Közéleti pszichodráma.* in: u. ö.: *Titanic zenekara – stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében* (Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó, Budapest, 2002.) pp. 253-263.

Danse macabre. (Forma és formátum Tarr Béla filmjeiben) in: u. ö.: *Másvilágok – filmelemzések.* (Palatinus Filmkönyvek; Palatinus Kiadó, Budapest, 2005.) pp. 199-207.

Panelkapcsolatok. (A lakótelep-motívum a magyar filmben) in: N. KOVÁCS Tímea (szerk.): *Lakótelepek. A modernitás laboratóriumai.* (Kijárat Kiadó, Budapest, 2008.) pp. 142-160. [különösen (A világ mint lakótelep): pp. 151-155.]

GULYÁS Márton: *Lezáratlan kérdések egy lezárt (?) életmű kapcsán.* in: Élet és Irodalom 2011/17. p. 11.

GYÖRFFY Miklós: *A láthatatlanság képei. (Fehér György)* in: ZALÁN Vince (szerk.): *Magyar filmrendezőportrék.* (Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó, Budapest, 2004.) pp. 113-130.

Szövegek csodálatos élete. (A kortárs magyar próza és film találkozásai) in: GYÖRFFY Miklós – KELEMEN Pál – PALKÓ Gábor (szerk.): *Prózafordulat* (Kijárat Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 275-283.

KELECSÉNYI László: *Tarr Béla útja a világhír felé.* in: u. ö.: *Álmodozók és megszállottak. Bevezetés a magyar filmtörténetbe.* (Bölcsészettudomány; L'Harmattan Kiadó – Zsigmond Király Főiskola, Budapest, 2010.) pp. 96-98.

KOVÁCS András Bálint: *Tarr szerint a világ... (Zóna belülről)* in: [1. rész] Filmvilág 2001/11. pp. 17-23.; [2. rész] Filmvilág 2001/12. pp. 12-16. [kötetben: u. ö.: *Film szerint a világ* (Palatinus Kiadó, Budapest, 2002.) pp. 314-339.]

„Öntudatlan rétegek”. (Ábrázolási konvenciók átalakulása a hetvenes évek magyar filmjeiben) in: u. ö.: *Film szerint a világ* (Palatinus Kiadó, Budapest, 2002.) pp. 183-239.

Alakok. (a *The Circle Closes* című Tarr-monográfia 6. fejezete) in: Filmszem (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) pp. 5-19.

KÖVESDY Gábor: *Léket kapott élet. (Dokumentum és fikció viszonya Tarr Béla korai filmjeiben)* in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 82-89.

KŐVÁRI Orsolya: *Látni tanít. (Tarr Béláról)* in: Premier 2009/2. pp. 72-75.

Temessy Hédi. (Szellemidézés) in: Premier 2010/2. pp. 81-84.

Eszményi színész (Szirtes Ágiról) in: Színház 2011/2. pp. 22-24.

A körút Kukorica Jánosa. (Derzsi Jánosról) in: Színház 2012/2. pp. 27-28.

Megszólaltatja a képzeletet. (Pogány Juditról) in: Színház 2012/4. pp. 16-17.

- MARTIN Ferenc: *Tarr Béla, a pokol kamerása. (Tarr Béla filmjeinek képi világa)* in: Szellemkép 1997/2-3. pp. 8-13.
- MATRAI Titanilla, Ph. D.: *Tarr Béla Japánban.* in: Filmszem 2012/2 (filmszem.net) pp. 68-77
- MURAI Gábor: *Nem láthatunk bármit. (Megfigyelések zárt rendszere Tarr Béla filmjeiben)* in: Filmszem (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) pp. 35-38.
- PÓCSIK Andrea: *A magyar filmművészet „zárványai”. [benne Tarr Béla: Kárhozat]* in: Filmtett 2002/június (22.): filmtett.ro/cikk/1682/a-magyar-filmmuveszet-zarvanyai
- RADNÓTI Sándor: *A nagy redukció.* in: Filmszem (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) pp. 20-22.
- RAJK László: *A művész autonómiája.* in: Élet és Irodalom 2011/9. p. 4.
- RITTER György: *A látszat, ha szemből. (Tarr Béla olvasat 1.)* in: Filmtett 2011. december 14.: filmtett.ro/cikk/2945/a-latszat-ha-szembol-tarr-bela-olvasat-1
- A látszat, ha hátulról. (Tarr Béla olvasat 2.) in: Filmtett 2011. december 16.: filmtett.ro/cikk/2947/a-latszat-ha-hatulrol-tarr-bela-olvasat-2
- SZŐNYEI Tamás: *Magyar tangó. (Víg Mihály: Filmzenék Tarr Béla filmjeihez)* in: Filmvilág 2001/8. p. 50-51.
- TARR Béla: *Balassa Péter (1947-2003).* in: Filmvilág 2003/7. [augusztus!] p. 3.
- Előhang. (Bódy Gábor)* in: ZALÁN Vince (szerk.): *Bódy Gábor egybegyűjtött filmművészeti írások I. kötet* (Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.; forgalmazza: Francia Új Hullám Kiadó: 2011-től) pp. 10-14.
- VARGA Balázs: *Egyedül álló (A torinói ló értelmezései magyar és angol nyelvű írások tükrében.* in: Filmszem 2012/2 (filmszem.net) pp. 42-53
- VINCE Teréz: *„Tudod mi az az Ember tragédiája?” (Tarr Béla-portré)* in: Filmtett 2003/június (33.) pp. 28-31.
- Nézem, érzem. (Tarr Béla, a „lassú mozi” és befogadói folyamat)* in: Filmszem (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) pp. 5-33

Beszélgetések, feleletek

- BORI Erzsébet: *Tangóharmonika: Az Őszi almanachtól a Werckmeister harmóniáig. CD-re kerültek a Tarr Béla filmek zenéi. (Beszélgetés Víg Mihállyal)* in: Filmvilág 2001/8. p. 48-50.
- CSÁKI Judit: *„Vidéki színész maradtam.” (Beszélgetés Derzsi Jánossal)* in: Magyar Narancs 2011. március 31. pp. 42-43.
- FARKAS György: *Beszélgetés-morzsák - Interjú Tarr Bélával* in: Filmszem 2012/2 (filmszem.net) pp. 62-65
- HUNGLER Tímea: *Elzenélhetelen dolgok. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Magyar Narancs 2008. február 14. (Narancsszem pp. VI-VII.)
- KENYERES Bálint: *Beszélgetés Tarr Bélával. (interjú)* in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 114-131. [kötetben (részlet): ZALÁN Vince (szerk.): *Budapesti Iskola – magyar dokumentum-játékfilmek 1973-1984.* (Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesülete, Budapest, 2005.) pp. 85-91.]
- KERESZTURY Tibor: *Nem lehet megúszni. (Beszélgetés Krasznahorkai Lászlóval)* in: Alföld 1990. január 1. pp. 32-41. [kötetben: HAFNER Zoltán (szerk.): *Krasznahorkai beszélgetések.* (Írók Szakszervezete – Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2003.) pp. 7-21.; kötetben másodsor: *Krasznahorkai László: Nem kérdez, nem válaszol. Huszonöt beszélgetés, ugyanarról.* (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2012.) pp. 150-167.]
- KÓVÁRI Orsolya: *Te vagy a „hős”. [sic!] (Beszélgetés Derzsi Jánossal)* in: Criticai Lapok 2008/12. pp. 28-33.
- Ha minden perfekt lenne, az élet szűnne meg. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Kritika 2009/1. pp. 13-17.
- Elfogytak a tartalékok. (Beszélgetés Jeles Andrással)* in: Criticai Lapok 2010/2.

pp. 10-16.

Csalódást éreztem, mikor valaki elment. (Beszélgetés Bodnár Erikával) in: *Critical Lapok* 2011/1. pp. 1-6.

Szervező vagyok, nem művész. (Beszélgetés Lénárt Istvánval) in: *Critical Lapok* 2012/1-2. pp. 41-45.

LINDNER András – HORVÁTH Zoltán: *Tarr Béla*. in: *HVG* 2007. július 14. p. 90.

TARR Béla: „*Jelenné tenni a múltat...*” (*Beszélgetés Ember Judittal*) in: ZALÁN Vince (szerk.): *Az Ember-lépték. Ember Judit portréja*. (Osiris Könyvtár – Film; Osiris Kiadó – Kodolányi János Főiskola, Budapest, 2003.) pp. 185-192.

Válasz a Liberation kérdésére: „Ön miért készíti filmet?” in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) p. 64.

Tarr Béla beszélgetése Pauer Gyulával. (Filmrendezők Pauer Gyuláról) in: SZŐKE Annamária (szerk.): *Pauer* (MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2005.) pp. 363-365.

VÁRADI Júlia: „*A jelenlegi legfontosabb európai filmkészítő.*” (*Beszélgetés Tarr Béláról – David Bordwell-el, Scott Foundas-szal és Jonathan Rosenbaummal*) in: *Élet és Irodalom* 2008/5. p. 7.

Filmről-filmre

Családi tűzfészek

TARR Béla: *Családi tűzfészek*. in: DURST György (szerk.): *BBS – Balázs Béla Stúdió 1961-1991*. (Balázs Béla Stúdió, Budapest, 1992.) p. 127.

ERDÉLYI Z. Ágnes (szerk.): *Tarr Béla: Családi tűzfészek*. Balázs Béla Stúdió, Budapest, 1979. p. 44

Tarr Béla: Családi tűzfészek. in: ZALÁN Vince (szerk.): *Budapesti Iskola – magyar dokumentum-játékfilmek 1973-1984*. (Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesülete, Budapest, 2005.) pp. 289-294.

BÁNYAI Gábor: *Tarr Béla: Családi tűzfészek (1979)*. in: KARCSAI KULCSÁR István – VERESS József (szerk.): *Magyar filmkalauz – Negyven év száz nagyjátékfilmje*. (Magyar Filmintézet – Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1985.) pp. 560-566.

BÍRÓ Gyula: *A körülmények fogságában*. in: u. ö.: *A magyar film emberképe 1957-'85*. (Antológia Kiadó, Lakitelek, 2001.) pp. 98-102.

BORI Erzsébet: *Családi tűzfészek*. in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz*. (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 141.

CSALA Károly: *Tipusdrámák a Tomori-telepről*. in: ERDÉLYI Z. Ágnes (szerk.): *Tarr Béla: Családi tűzfészek*. (Balázs Béla Stúdió, Budapest, 1979.) pp. 20-29.

FÁBRI Péter: *Midász király rosszkedvű sarjai*. in: *Mozgó Világ* 1979/3. pp. 15-26.

Totálkép-Közelképekből, avagy a művészettől a valóságig. in: ERDÉLYI Z. Ágnes (szerk.): *Tarr Béla: Családi tűzfészek*. (Balázs Béla Stúdió, Budapest, 1979.) pp. 9-19.

GANTNER Ilona: *Családi tűzfészek*. in: *Népszava* 1979. január 25. p. 6.

GESZTI Pál: *Családi tűzfészek*. in: *Magyar Hírlap* 1979. január 25. p. 6.

GYERTYÁN Ervin: *Családi tűzfészek*. in: *Népszabadság* 1979. január 25. p. 7.

GYULAI László: *Családi tűzfészek*. in: *Kritika* 1978/5. p. 30.

KELECSÉNYI László: *Családi tűzfészek*. in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolitól Werckmeisterig*. (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 186. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig*. (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 200.]

KŐVÁRI Orsolya: *A szerelem lakáskérdés*. in: *Kritika* 2012/7. megjelenés előtt [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Film

- könyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 132-143.]
 NYERGES András: *Dokumentum a válasúton. (a Balázs Béla Stúdió filmjeiről, 1978)* in: u. ö.: *Magyar filmek mozija. (Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 1981.)* pp. 341-353.
 SZÉKELY Gabriella: *Családi tűzfészek.* in: *Filmvilág* 1979/3. pp. 5-7.
 TARR Béla: *Hogyan sikerült a Családi tűzfészek című filmet ötszázezer forintból elkészíteni?* in: *MAFILM Híradó* 1979/7. p. 2. [kötetben: ZALÁN Vince (szerk.): *Budapesti Iskola – magyar dokumentum-játékfilmek 1973-1984.* (Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesülete, Budapest, 2005.) pp. 290-293.]
 VARJAS Endre: *Lakáserkölcs.* in: *Élet és Irodalom* 1979/4. (január 27.) p. 13.
 VÉRTESSY Péter: *Meg nem történt történet.* in: *Magyar Nemzet* 1979. január 23. p. 5.
Családi tűzfészek. in: *Magyar Nemzet* 1979. január 25. p. 4.

Hotel Magnezit (in: Hat bagatell)

- BIKÁCSY Gergely: *A bennszülöttek.* in: *Filmvilág* 1989/8. pp. 28-29.

Szabadgyalog

- TARR Béla: *Szabadgyalog.* in: PAPP Sándor (szerk.): *Filmévkönyv 1980 – a magyar film egy éve* (Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, Budapest, 1981.) pp. 61-63.
 GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog.* MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982. p. 44
 CSEPELI György: *Szabad(?)gyalog.* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 5-7.
 DÉKÁNY István: *A „lehetőségek” filmje.* in: *Magyar Ifjúság* 1980. január 25. pp. 32-33.
„Nem volt döntő tényező az életemben.” in: *Magyar Ifjúság* 1983. április 16. pp. 18-19.
 ERDÉLYI Z. Ágnes: *András: Szabó András. (interjú)* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 22-24.
 HEGYI Gyula: *Szabadgyalog.* in: *Magyar Hírlap* 1982. január 28. p. 6.
 KOMÁR Erzsébet: *Kata: Fodor Jolán. (interjú)* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 19-21.
 KÓVARI Orsolya: *A semmi ágán...* in: *Kritika* 2012/6. megjelenés alatt [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótlól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 120-131.]
 MARÓTHY János: *A Szabadgyalog hangjai.* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 30-31.
 MARX József: *Feljegyzések a Szabadgyalogról.* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 35-39.
 PÁL Tamás: *Kötés – oldás nélkül. (Formátlanság mint életforma)* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 25-29.
 PAPP Zsolt: *Szabadgyalog, lépéshátrányban.* in: *Filmkultúra* 1981/6. pp. 46-52.
 [s. f.]: *Szabadgyalog.* in: *Népszava* 1982. január 28. p. 6.
 SAS György: *Keskeny mezsgyén.* in: *Film-Színház-Muzsika* 1982. január 30.
 SUMONYI Zoltán: *Beváltható-e a szabadgyalog?* in: *Élet és Irodalom* 1982/5. p. 13.
 VÉRTESSY Péter: *Szabadgyalog.* in: *Magyar Nemzet* 1982. január 28. p. 4.
 ZALÁN Vince: *„Tehtetlen vagy”.* in: *Filmvilág* 1982/2. pp. 16-17.
 ZOLNAY Pál: *Ajánlás.* in: GERVAI András (szerk.): *Tarr Béla: Szabadgyalog* (MAFILM Objektív Stúdió – MOKÉP, Budapest, 1982.) pp. 4.
 ZÖLDI László: *Szabadgyalog.* in: *Népszabadság* 1982. január 28. p. 7.
 ZSUGÁN István: *Műfaja: film. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: *Filmvilág* 1981/7. pp. 14-16.

[kötetben: u. ö.: *Szubjektív magyar filmtörténet 1964-1994* (Osiris Kiadó – Századvég, Budapest, 1994.) pp. 481-485.]

Panelkapcsolat

TARR Béla: *Panelkapcsolat*. in: DÁRDAY István – HIDAS András – SZALAY György – SZENDI Gábor (szerk.): MAFILM – Társulás Film- és Videó Stúdió (1981-1985). (MAFILM Stúdió, Budapest, 1985.) pp. 13-19.

Tarr Béla: *Panelkapcsolat*. in: PAPP Sándor (szerk.): *Filmévkönyv 1982 – a magyar film egy éve* (Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, Budapest, 1983.) pp. 86-88.

BORI Erzsébet: *Panelkapcsolat*. in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz*. (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 186.
CSALA Károly: *Holtidő*. in: *Filmkultúra* 1982/5. pp. 34-38.

GANTNER Ilona: *Panelkapcsolat*. in: *Népszava* 1982. december 9. p. 6.

HEGYI Gyula: *Panelkapcsolat*. in: *Magyar Hírlap* 1982. december 9. p. 6.

KELECSÉNYI László: *Panelkapcsolat*. in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolittól Werckmeisterig*. (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 209. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig*. (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 225.]

KÖVÁRI Orsolya: *Füst vagy felhő?* in: *Kritika* 2012/4-5. pp. 26-27. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 108-119.]

ORAVECZ Imre: *A lehetséges akarása*. in: *Élet és Irodalom* 1982/50. p. 13.

TARJÁN Tamás: *Aki „jól bír lenni” és aki nem*. in: *Jelenkor* 1983/2. pp. 169-173.

Tarr Béla: *Panelkapcsolat. (beszélgetés)* in: SZALAI György (szerk.): *Társulás Filmstúdió 1981-82*. (Társulás Filmstúdió, Budapest, 1982.) pp. 16-19.

URBÁN Mária: *Panelkapcsolat*. in: *Kritika* 1983/1. pp. 36-37.

VÉRTESSY Péter: *Panelkapcsolat*. in: *Magyar Nemzet* 1982. december 9. p. 6.

ZALÁN Vince: *A mindennapok foglyai*. in: *Filmvilág* 1982/11. pp. 22-23.

ZÖLDI László: *Panelkapcsolat*. in: *Népszabadság* 1982. december 9. p. 7.

Macbeth

DULÓ Károly: *A montázs*. in: u. ö.: *A néző filmje*. (Gondolat Kiadó, Budapest, 2006.) p. 133.

FARKAS György: *Zártkörű előadás. (Tarr Macbethjéről)* in: *Filmszem* (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) pp. 54-61

KÖVÁRI Orsolya: *A sors rendezői*. in: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 96-107.

Őszi almanach

TARR Béla – MAÁR Gyula: *Őszi almanach. (dialóglista)* MAFILM, Budapest, 1984. [Országos Széchényi Könyvtár jelzet: XD 43.552]

Tarr Béla: *Őszi almanach*. in: DÁRDAY István – HIDAS András – SZALAY György – SZENDI Gábor (szerk.): MAFILM – Társulás Film- és Videó Stúdió (1981-1985). (MAFILM Stúdió, Budapest, 1985.) pp. 59-63.

Tarr Béla: *Őszi almanach*. in: KARCSAI KULCSÁR István – LUTTOR Márta – SEBESTYÉN Lajos (szerk.): *Filmévkönyv 1984 – a magyar film egy éve* (Magyar Filmintézet, Budapest, 1985.) pp. 48-49.

- ARDAI Zoltán: *Bensőséges árulások. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Filmvilág 1984/11. pp. 14-17.
- BALASSA Péter: *A kárpit és a végkifejlet. (Tarr Béla Őszi almanach című filmjéről)* in: Életünk 1985/7. pp. 624-626. [kötetben: u. ö.: *A másik színház. (Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1989.)* pp. 269-274.]
- BEKE László: *Szégyenfoltok az Őszi almanach lapjain.* in: Életünk 1985/7. pp. 627-630. [kötetben (részlet): in: SZÓKE Annamária (szerk.): *Pauer* (MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2005.) p. 368.]
- BIKÁCSY Gergely: *Zárt tárgyalás.* in: Filmvilág 1985/1. pp. 7-9.
- ERDÉLY Miklós: *Őszi almanach.* in: Életünk 1985/7. pp. 620-623. [kötetben: PETERNÁK Miklós (szerk.): *Erdély Miklós: A filmről. Filmelméleti írások, forgatókönyvek, filmtervek, kritikák. Válogatott írások II. kötet* (Balassi Kiadó – BAE Tartóshullám – Intermedia, Budapest, 1995.) pp. 259-262.]
- FENYVES Katalin: *A pokol – a többiek.* in: Filmkultúra 1985/1. pp. 21-24.
- GANTNER Ilona: *Őszi almanach.* in: Népszava 1985. január 17. p. 4.
- GESZTI Pál: *Őszi almanach.* in: Magyar Hírlap 1985. január 17. p. 6.
- HUNGLER Tímea: *Őszi almanach.* in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz.* (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 207.
- KELECSÉNYI László: *Őszi almanach.* in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolitól Werckmeisterig.* (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 223. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig.* (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 239.]
- KOLTAI Ágnes: *Haláltánc.* in: Új Tükör 1985. január 20. p. 29.
- Kovács András Bálint: *Egy műfajváltásról.* in: Filmkultúra 1985/1. pp. 25-29.
- KŐVÁRI Orsolya: *Tűzfészek. / Circulus Vitiosus.* in: Kritika 2012/3. pp. 26-29. [kötetben: *Circulus Vitiosus* címmel, u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 84-95.]
- MARTIN Ferenc: *Tarr Béla: Őszi almanach.* in: Szellekép 1997/1. pp. 8-10.
- MÁTYÁS Győző: *Őszi almanach.* in: Kritika 1985/1. p. 37.
- VERESS József: *Őszi almanach.* in: Népszabadság 1985. január 17. p. 7.
- VÉRTESSY Péter: *Őszi almanach.* in: Magyar Nemzet 1985. január 17. p. 7.
- ZÖLDI László: *Dokumentar(r)izmus* in: Élet és Irodalom 1985/3. p. 12.

Kárhozat

- TARR Béla: *Kárhozat.* in: ERDÉLYI Z. Ágnes (szerk.): *Filmévkönyv 1987 – a magyar film egy éve* (Magyar Filmintézet, Budapest, 1988.) pp. 35-37.
- KOMÁR Erzsébet (szerk.): *Tarr Béla: Kárhozat.* Magyar Filmintézet – MTV – MOKÉP, Budapest, 1988. [terjedelme ismeretlen]
- KRASZNAHORKAI László: *Kárhozat. (film-forgatókönyv)* rövidített verzió: Magyar Digitális Filmarchívum és Filmintézet, Budapest, [kézirát] p. 13

- BIKÁCSY Gergely: *Holott.* in: Filmvilág 1988/10. pp. 18-19.
- GANTNER Ilona: *Kárhozat.* in: Népszava 1988. október 20. p. 6.
- [K. L.]: *Kárhozat.* in: Rádió és Televízió Újság 1996/48. (november 25. – december 1.) p. 8.
- KELECSÉNYI László: *Kárhozat.* in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolitól Werckmeisterig.* (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 234. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig.* (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 250.]
- KOVÁCS András Bálint (szerk.): *Monológok a Kárhozatról. (Krasznahorkai László, Pauer Gyula és Tarr Béla beszélgetése Tarr Béla új filmjéről)* in: Filmvilág 1988/2. pp. 16-19.
- KŐVÁRI Orsolya: *Csillekeringő.* in: Kritika 2012/2. pp. 18-20. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág*

- Tarr Béla retrospektív *A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 72-83.]
- KÖVES Gábor: *Kárhozat*. in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz*. (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 236.
- MARTIN Ferenc: *Tarr Béla: Kárhozat*. in: *Szellemkép* 1997/4. pp. 17-20.
- Pauer Gyula monológja *Tarr Béla Kárhozat* című filmjéről. in: SZŐKE Annamária (szerk.): *Pauer* (MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2005.) pp. 366-367.
- VÉGH Attila: *Kárhozat*. in: *Kapu* 1990/6. p. 70.
- VÉRTESSY Péter: *Kárhozat*. in: *Magyar Nemzet* 1988. október 20. p. 7.
- ZÖLDI László: *Nyúzott arcok, esőben*. in: *Élet és Irodalom* 1988/43. p. 12.

Az utolsó hajó (in: City Life)

- KRASZNAHORKAI László: *Az utolsó hajó. (Vörösmarty Mihály emlékére)* in: *Újhold Évkönyv* 1986/1. pp. 74-81. [önálló kötetében [végső verzió szerint]: u. ö.: *Kegyelmi viszonyok. Halálnovellák*. (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2007.) pp. 5-13.]
- KRASZNAHORKAI László: *Borbélykézen*. in: *Körkép* 1986. (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1986.) pp. 328-347. [önálló kötetében [végső verzió szerint]: u. ö.: *Kegyelmi viszonyok. Halálnovellák*. (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2007.) pp. 29-46.]
- BÁRON György: *Bábeli csönd. (City Life)* in: *Filmkultúra* 1991/2. pp. 20-24.
- KŐVÁRI Orsolya: *A negyedik látomás*. in: *Kritika* 2012/1. pp. 20-21. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 66-71.]

Sátántangó

- TARR Béla: *Sátántangó*. in: SOMOGYI Lia (szerk.): *Filmévkönyv 1995 – a magyar film egy éve* (Magyar Filmintézet, Budapest, 1995.) pp. 47-48.
- Tarr Béla: *Sátántangó*. in: *25. Magyar Filmszemle – Budapest, 1994. február 5-9.* (Könyv-jelező Kiadó, Nyíregyháza, 1994.) p. 27.
- Sátántangó. (Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje)* (Budapest Film, Budapest, 1994.) p. 64
- KRASZNAHORKAI László: *Sátántangó*. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1985. p. 333
- Théseus-általános. (Titkos akadémiai előadások)* Széphalom Könyvműhely, Budapest, 1993. p. 107
- ANTAL István: *Szabad asszociációk tangó hangulatban*. in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 11-12.
- ÁFRA János: *A szakrális módozatai a kocsma terében: Bukta Imre kocsmaképeinek, Krasznahorkai László, Tarr Béla Sátántangójának intermediális vizsgálata*. in: IMRE László – GÖNCZY Mónika (szerk.): *Tanulmányok a XX. századi irodalom köréből* (Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2009.) pp. 160-186.
- BACHMAN Gábor: *A fekete-fehér film új képi ikonográfiája. (Fehér György: Szürkület; Szabó Ildikó (Zizi): Gyerekgyilkosságok; Szász János: Woyzeck és Tarr Béla: Sátántangó című filmjeinek tükrében)* Ajánlom ezt a tanulmányt Bódy Gábor barátom emlékére. in: *Balkon* 1994/4. pp. 38-41.
- Balassa Péter, Lengyel László, Szilágyi Ákos beszélgetése: *Sátántangózás. (Az Időtől keletre)* in: *Filmvilág* 1994/10. pp. 4-9. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 20-28.]
- BALASSA Péter: *Világvégi esett földek*. in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye*

- alapján Tarr Béla filmje. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 32.
- BÁRON György: „...majdnem...” (A Sátántangó ideje) in: BÍRÓ Yvette (szerk.): *Siessünk lassan. Festina lente.* (Európa Füzetek 4. szám; Új Világ Kiadó, Budapest, 1997.) pp. 89-95.
- BÁRSONY Éva: *Sátántangó.* in: Népszava 1994. április 28. p. 22.
- BÁTORI Anna: *A leépülés táncrendje. (Krasznahorkai és Tarr Sátántangója)* in: Filmszem (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) pp. 34-41
- BECKER, Jürgen: *Menekülés a pusztulásba.* in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) p. 58.
- BERLING, Peter: *Szereplők a filmről...* in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 33-34.
- BORI [Erzsébet]: *Sátántangó.* in: Beszélő 1994. május 5. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 46-47.]
- BORI Erzsébet: *Sátántangó.* in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz.* (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 263.
- CSURKA István: *Film, éjszakára.* in: Magyar Fórum 1997/8. p. 4.
- ESTERHÁZY Péter: *Egy nagyszabású.* in: Filmvilág 1994/6. pp. 8-9. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 29-31.]
- [ferch] Magda: *Sátántangó – nyolc órában. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Magyar Nemzet 1994. március 5. p. 18.
- FORGÁCH András: *Black & blacker.* in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 90-105. [kötetben: u. ö.: *Gonosz siker.* (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2000.) pp. 219-245.]
- FRODON, Jean-Michel: *Ott voltunk – Sátántangó emléke.* in: Kritika 2009/4. p. 5.
- GELENCSÉR Gábor: *Ítélet. Idő.* in: Filmkultúra 1994/5. pp. 37-36. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 51-55.; kötetben: u. ö.: *Más világok – filmelemzések.* (Palatinus Filmkönyvek; Palatinus Kiadó, Budapest, 2005.) pp. 201-205.]
- Késő vagy után? (A Sátántangó modernsége)* in: Filmszem (filmszem.net) 2011/3. (Tarr Béla különszáma I.) pp. 23-34.
- GERSZEWSKI, Nikolas: *Megalázottak és megszomorítottak.* ford. B. Z. A.; in: Balkon 1994/4. pp. 42-43.
- GERVAI András: *Az univerzum csendje.* in: Magyar Hírlap 1994. május 5. [kötetben: u. ö.: *Mozi az alagútban. A kilencvenes évek.* (Pelikán Kiadó, Budapest, 1995.) pp. 35-36.]
- GHEZZI, Enrico: *Sátántangó – az idő hossza.* in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) p. 63.
- Sátántangó – a pályán kívüli középpont.* in: Kritika 2009/4. pp. 2-3.
- GÖNYE László: *Sátántangó – regény és film.* (bíráló: Székely B. István) ELTE-BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, Budapest, 2000. p. 56 [lelőhelye: Toldy Ferenc Könyvtár]
- GREGOR, Ulrich: *Budapest, 1993. októbere.* in: Kritika 2009/4. p. 3.
- GYÖRFFY Miklós: *Sátántangó.* in: Magyar Nemzet 1994. május 12. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 56-57.]
- Metafizikai távlatok 1. A Rossz mint kelet-európai bóvli. (Tarr Béla)* in: u. ö.: *A tizedik évtized. A magyar játékfilm a kilencvenes években és más tanulmányok.* (Palatinus Kiadó – Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2001.) pp. 266-269.
- HIRSCH Tibor: *Sátántangó, törmelékek között.* in: Népszabadság 1997. február 17. p. 17.
- A szegények polka. (Sátántangó és a multimedia)* in: Filmvilág 1998/6. pp. 13-15.
- HOBERMAN, Jim: *Berlin, east.* in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje.* (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 43-44.
- „A mozi első száz évének egyik utolsó nagy filmje.” in: Kritika 2009/4. p. 4.

KELECSÉNYI László: *Sátántangó*. in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolitól Werckmeisterig*. (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 268. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig*. (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 283.]

KOVÁCS András Bálint: *A falfelület is történet*. (Beszélgetés Tarr Bélával és Hranitzky Ágnessel) in: *Filmvilág* 1994/6. pp. 10-13.

KOVÁCS András Bálint: *Az örök visszatérés filmje*. in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 38-39.

A negyedik dimenzió. (A *Sátántangó* tizenöt éve) in: *Filmvilág* 2009/2. pp. 4-5.

KÖRTE, Peter: *A kétségbeesés-elv*. in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 39-41.

KŐVÁRI Orsolya: *Árnyékvilág*. in: *Kritika* 2011/9-10. pp. 22-24. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig*. (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 52-65.]

KRASZNAHORKAI László: *Egy fényképészre*. in: *Alföld* 1991/1. pp. 30-31. [kötetben: u. ö.: *Este hat; néhány szabad megnyitás*. (Dovin – Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2001.) pp. 52-54.]

KUHLBRODT, Detlef: *Éppen ilyen hosszú*. (A fesztivál talán legfontosabb hét és fél órája: Tarr Béla „*Sátántangó*” című filmje) in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 44-46.

MARCELL Péter: *Pokoljáró magyarok a Berlinalén*. in: *Heti Magyarország* 1994. március 11. [füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 48-49.]

MARGÓCSY István: *Kinek a szemével?* in: *Filmvilág* 1994/6. pp. 4-7.

MARTIN Ferenc: *Sátántangó*. (Tarr Béla) in: *Szellemkép* 1996/3-4. pp. 1-2.

PALKÓ Gábor: *Tarr Béla: Sátántangó*. in: *Vigília* 1994/9. pp. 717-718.

PÁPES Éva: *„A Nyugat alkonya”*. in: *Kritika* 2009/4. pp. 6-7.

PÓSA Zoltán: *Egyre veszettebb lesz ez a körtánc*. in: *Új Magyarország* 1994. április 29. p. 11.

PÖCZE Tamara: *Szimbólumrendszerek Krasznahorkai László műveiben*. (A *Sátántangó* és *Az ellenállás melankóliája*. Regény- és filmelemzés.) (bíráló: Székely B. István) ELTE-BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, Budapest, 2002. p. 45 [lelőhelye: Toldy Ferenc Könyvtár]

RADNÓTI Sándor: *Megalázottak és megszorítottak*. (Krasznahorkai László *Sátántangó* című regényéről) in: *Életünk* 1985. augusztus; kötetben: u. ö.: *Mi az, hogy beszélgetés?* (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1988.) pp. 273-300. [másodszor kötetben: KERESZTURY Tibor (szerk.): *Krasznahorkai olvasókönyv. Krasznahorkai László műveinek válogatott Magyar és német nyelvű recepciója*. (Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2002.) pp. 9-33.]

ROMNEY, Jonathan: *Tarr Béla: Sátántangó*. in: *Kritika* 2009/4. p. 5.

ROSENBAUM, Jonathan: *A szarkazmus elviselhetetlen fontossága*. in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 59-62.

SCULZ-OJALA, Jan: *Az utolsó tánc*. (Filmálmom: „*Sátántangó*”, a Magyar Tarr Béla hét és fél órák műre) in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 42-43.

TURCSÁNYI Sándor: *Tánc az ördöggel*. in: *Filmvilág* 1994/4. pp. 6-9.

VÁGVÖLGYI B. András: *Tangó pusztulásra*. (Beszélgetés Krasznahorkai Lászlóval és Tarr Bélával) in: *Magyar Narancs* 1994. február 10.

VASÁK Benedek Balázs: *„Rituális történet ez...”* (Beszélgetés Tarr Béla filmrendezővel és Krasznahorkai László íróval) in: *Film-Hírek* 1994/4. pp. 34-35.

Az utolsó dombon. (Tájkép és tájábrázolás Krasznahorkai László és Tarr Béla *Sátántangó*iban) in: GÁCS Anna – GELENCSEK Gábor (szerk.): *Adoptációk. Film és irodalom egymásra hatása*. (JAK Füzetek 109. kötet; József Attila Kör – Kijárat Kiadó, Budapest, 2000.) pp. 185-205.

VERESS József: *Freskó a szétesésről*. in: Népszabadság 1994. május 6. p. 22.; füzetben: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 49-50.

VINCZE Teréz: *„Csak nézni, hogy telik a kurva élet” avagy profane mitológia*. (Tarr Béla *Sátántangó* című filmjéről) in: Metropolis 1997/nyár (Tarr Béla különszáma) pp. 106-113.

VECCHI, Paolo: *A látvány álomszerű ritmusa*. („Sátántangó” a hét és fél órás film) in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) p. 62.

ZWICK, Reinhold: *Hamis próféták órája*. („Sátántangó”, Tarr Béla apokaliptikusfilmje) in: *Sátántangó – Krasznahorkai László regénye alapján Tarr Béla filmje*. (Budapest Film, Budapest, 1994.) pp. 3-10.

[n. n.]: *Krasznahorkai-film New Yorkban*. (A *Sátántangó* bemutatójáról) in: Szentendrei Körkép 1996. augusztus 15. p. 1.

Utazás az Alföldön / Petőfi Sándor: Álmaim

LALÍK Sándor: *Utazások az Alföldön*. in: Filmkultúra 1995/10. p. 28.

Werckmeister harmóniák

TARR Béla: *Werckmeister harmóniák*. in: LÖWENSOHN Enikő (szerk.): *Filmévkönyv 2001 – a magyar film 2000-ben* (Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2001.) pp. 54-56.

KRASZNAHORKAI László: *Az ellenállás melankóliája*. (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1989.) p. 347

BALASSA Péter: *Zöngétlen tombolás*. in: Filmvilág 2001/2. p. 8-15.

A konténer bordái. (Tarr Béla: *Werckmeister harmóniák*) in: ZEMPLÉNYI Ferenc – KULCSÁR SZABÓ Ernő – JÓZAN Ildikó – JENEY Éva – BÓNUS Tibor (szerk.): *Látókörök metszése. Írások Szegedy-Maszák Mihály születésnapjára*. (Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003.) pp. 22-37.

BÁRON György: *Filmszemle: A kék szemű nő mosolya*. in: Élet és Irodalom 2001. február 9.
BÁRON György – FORGÁCH András – JÁNOSSY Lajos – PEER Krisztián – RÉNYI András – VÁGVÖLGYI B. András: *Werckmeister harmóniák*. (Egy szigligeti filmvita) in: Magyar Lettre International 2001-2002/tél (összevont szám) pp. 32-38.

BORI Erzsébet: *Werckmeister harmóniák*. in: BORI Erzsébet – TURCSÁNYI Sándor (szerk.): *303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz*. (Gabo Könyvkiadó, Budapest, 2007.) p. 293.

„Nem lehet ügyeskedni.” (Beszélgetés Tarr Bélával) in: Magyar Narancs 2001. április 8. pp. 6-7. és p. 30.

DERCSÉNYI Dávid: *A kritika harmóniája*. in: Magyar Narancs 2001. április 12. pp. 30-32.

FORGÁCH András: *Kitartó pillanat*. in: Magyar Narancs 2001. február 8. p. 31.

GELENCSÉR Gábor: *Harmonia terrestrist*. in: Pannonhalmi Szemle 2001/4. pp. 115-118. [kötetben: u. ö.: *Más világok – filmelemzések*. (Palatinus Filmkönyvek; Palatinus Kiadó, Budapest, 2005.) pp. 201-205.]

GREGUS Zoltán: *A tisztánlátás melankóliája*. in: Filmtett 2001/február-március (8-9.; összevont szám) pp. 42-45.: filmtett.ro/cikk/593/a-tisztanlatas-melankoliaja-tarr-bela-werckmeister-harmoniak

Az áttételek játéka, avagy a tisztánlátás melankóliája. in: Kellék 2001/18-20. (összevont szám) pp. 339-348.

GYÖRFFY Miklós: *Jelentésfelmutatás*. in: Magyar Narancs 2001. augusztus 16. pp. 27-28.

JÁNOSSY Lajos: *Egyszer jóllakni*. in: Magyar Narancs 2001. április 5. pp. 28-29.

- Tar(r)talom és forma.* in: Magyar Narancs 2001. szeptember 20. p. 33.
- KELECSÉNYI László: *Werckmeister harmóniák.* in: u. ö.: *A magyar hangosfilm hét évtizede (1931-2000) – Hyppolitól Werckmeisterig.* (Palatinus Kiadó, Budapest, 2003.) p. 284. [másodszor: u. ö.: *Vászon szerelem. A magyar hangosfilm krónikája 1931-től napjainkig.* (Noran Kiadó, Budapest, 2007.) pp. 300-301.]
- KISS Miklós: „Diszharmonikus (Sátán) tangó”. in: Pécsi Campus 2001. március 29. p. 24.
- KOVÁCS András Bálint: *Tarr Béla, és akinek nem kell.* in: Magyar Narancs 2001. április 12. pp. 30-32.
- KÓVÁRI Orsolya: *Mit nekünk a szférák harmóniája!* in: Kritika 2011/6. pp. 24-26. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 38-51.]
- Krasznahorkai Lászlóval beszélget Eve Marie Kallen: Az ellenállás melankóliája. (a film valami gyökeresen más, mint az irodalom)* in: Magyar Lettre International 2001-2002/tél pp. 30-31.
- PEER Krisztián: *A vita hevében.* in: Magyar Narancs 2001. május 17. p. 30.
- PÖCZE Tamara: *Szimbólumrendszerek Krasznahorkai László műveiben. (A Sátántangó és Az ellenállás melankóliája. Regény- és filmelemzés.)* (bíráló: Székely B. István) ELTE-BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, Budapest, 2002. p. 45 [lelőhelye: Toldy Ferenc Könyvtár]
- SCHUBERT Gusztáv: *Tarr-vágás.* in: Magyar Narancs 2001. április 19. p. 26.
- SCHUBERT Gusztáv (szerk.): *A rend éjszakája. (Forgách András, Kovács András Bálint és Szilágyi Ákos beszélgetése a Werckmeister harmóniákról)* in: Filmvilág 2001/2. p. 4-7.

Prológus (in: Visions of Europe)

- BORI Erzsébet: *Nehéz fiúk klubja. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Filmvilág 2004/7. pp. 18-21.
- KÓVÁRI Orsolya: *Soron.* in: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 34-37.

A londoni férfi

- TARR Béla: *A londoni férfi.* (forgatókönyv) [k. n.], 2008. p. 98 [Országos Széchényi Könyvtár jelzet: MD 85.017]
- TARR Béla: *A londoni férfi.* in: LÖWENSOHN Enikő (szerk.): *Filmévkönyv 2008 – a magyar film 2007-ben* (Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2008.) pp. 19-20.
- SIMENON, Georges: *A londoni férfi.* (bűnregény) ford. Csákó Gábor; Könyvfakasztó Kiadó, Budapest, 2006. p. 140.
- BÁRON György: *Tengerszint felett. (Tarr Béla A londoni férfi c. film terei és helyei)* in: Régi-új Magyar Építőművészet 2008/2. pp. 30-31.
- A londoni asszony.* in: Élet és Irodalom 2008/5. p. 32.
- BORI Erzsébet: *Torony az éjszakában. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Filmvilág 2003/7. [augusztus!] pp. 26-27.
- Idegenek.* in: Magyar Narancs 2008. február 7. p. 41.
- JENEI László: „...ez a legradikálisabb filmem.” (Beszélgetés Tarr Bélával) in: Műút 2008/6. pp. 54-59.
- KOVÁCS András Bálint: *Körbezárva.* in: Filmvilág 2008/1. pp. 4-6.
- Torony az éjszakába. (Beszélgetés Tarr Bélával és Hranitzky Ágnessel)* in: Filmvilág 2007/9. pp. 10-13.
- KÓVÁRI Orsolya: *A csend dramaturgiája.* in: Kritika 2011/5. pp. 18-19. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek

1. kötet; Sprint Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 22-33.]
 TARR Béla: Malion. (Tarr Béla Georges Simenon regényéről)
 in: Filmvilág 2003/7. [augusztus!] p. 27.
 STÓHR Lóránt: *A londoni férfi: Tarr Béla filmjéről.* in: Litera 2008. február 1.:
litera.hu/hirek/a-londoni-ferfi
 VÁRKONYI Benedek: *Filmes a toronyban. (Beszélgetés Tarr Bélával)* in: Élet és Irodalom
 2005/15. pp. 7-8.
 VÁRKONYI Benedek: *Szép a rút és a rút a szép. (Heller Ágnes, Radnóti Sándor és Rényi
 András beszélgetése A londoni férfiről)* in: Filmvilág 2008/1. pp. 7-11.

A torinói ló

- TARR Béla – KRASZNAHORKAI László: *A torinói ló.* (forgatókönyv) T.T. Filmműhely, Buda-
 pest, 2011. p. 49 [Országos Széchényi Könyvtár jelzet: MD 92.679]
 KRASZNAHORKAI László: *A torinói ló.* (forgatókönyv)
krasznahorkai.hu/docs/A_torinoi_lo_forgatokonyv.pdf
 KRASZNAHORKAI László: *Háború és Háború.* (regény) Magvető Könyvkiadó, Budapest,
 1999. p. 232
Járás egy áldás nélküli térben. (Bukta Imre kiállítása elé; elhang-
 zott 1998. szeptember 20-án a Kiscelli Múzeumban) in: Alföld 1999/1. p. 16-19. [kötetben:
 u. ö.: *Este hat; néhány szabad megnyitás.* (Dovin – Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2001.)
 pp. 5-9.]
Legkésőbb Torinóban. in: Alföld 1990/1. pp. 29-30.
Megjött Ézsaiás. (előzetes hír; egy regény bejelentése) Magvető
 Könyvkiadó, Budapest, 1998. [sztl. p. 22]
Megy a világ előre. (esszé) in: Népszabadság 2002. szeptember
 7. p. 20. [kötetben: u. ö.: *Megy a világ előre* (Magvető Könyvkiadó, Budapest, megjelenés
 előtt)]
Tebenned hittem. in: Mozgó Világ 1977/6. pp. 24-28.
Az utolsó farkas. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2009. p. 71.

- BÁRON György: *És lőn sötétség...* in: Élet és Irodalom 2011/14. p. 7.
 BORI Erzsébet: *Ítéletidő.* in: Magyar Narancs 2011. március 31.
 BUJDOSÓ Bori: *A katarzison túl.* in: Origo.hu 2011. március 30.: [origo.hu/filmklub/blog/
 kritika/20110330-a-katarzison-tul-kritika-tarr-bela-a-torinoi-lo.html](http://origo.hu/filmklub/blog/kritika/20110330-a-katarzison-tul-kritika-tarr-bela-a-torinoi-lo.html)
 FEKETE Lilla: *A kör bezárult. (Tarr Béla A torinói ló című filmje a rendezői életmű tükrében)*
 in: Egyenlítő 2011/5. p. 43.
 KOLOZSI László: *A torinói ló.* in: Mozinet 2011/3. pp. 22-23.
 KOVÁCS András Bálint: *Az utolsó Tarr-film.* in: Filmvilág 2011/3. pp. 4-9.
 KÓVÁRI Orsolya: *Finálé.* in: Kritika 2011/3. pp. 7-9. [kötetben: u. ö.: *Árnyékvilág – Tarr
 Béla retrospektív A torinói lótól a Családi tűzfészekig.* (Sprint Filmkönyvek 1. kötet; Sprint
 Kiadó, Budapest, 2012.) pp. 13-21.]
 MÁTRAI Titanilla: *Tarr Béla Japánban* in: Filmszem (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla külön-
 száma II.) pp. 68-77
Tarr Béla filmjei Japánban in: Filmszem (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla
 különszáma II.) pp. 78-80
 RADNÓTI Sándor: *Fenséges monotónia.* in: Revizor 2011. március 15.: [revizoronline.com/
 hu/cikk/3103/tarr-bela-a-torinoi-lo/](http://revizoronline.com/hu/cikk/3103/tarr-bela-a-torinoi-lo/)
 RITTER György: *A vég.* in: Filmtett 2011. március 30.: [filmtett.ro/cikk/2541/a-veg-tarr-
 bela-a-torinoi-lo](http://filmtett.ro/cikk/2541/a-veg-tarr-bela-a-torinoi-lo)
 SÁGHY Miklós: *„Mert elhagyatnak akkor mindennek.* in: Beszélő 2011/9. pp. 43-47.
 SCHUBERT Gusztáv: *Ítéletidő. (Tarr apokalipszise)* in: Filmvilág 2012/5. pp. 4-5.

- SIPOS Balázs: *Világvégi zene. (A torinói ló nyitójelenete)* in: Filmvilág 2012/5. p. 11.
- TORNAI Szabolcs: *A ló kérdez. (Tarr és az Utolsó Ítélet)* in: Filmvilág 2012/5. pp. 6-10.
- VARGA Balázs: *Egyedül álló. (A torinói ló értelmezései magyar és angol nyelvű írások tükrében)* in: Filmszem (filmszem.net) 2012/2 (Tarr Béla különszáma II.) pp. 42-53
- VÁRKONYI Benedek: *Búcsúszimfónia. (Heller Ágnes, Radnóti Sándor és Rényi András beszélgetése A torinói lóról)* in: Élet és Irodalom 2011/14. pp. 6-7.
- VÁRKONYI Benedek (szerk.): *Az apokalipszis állata. (Tarr Béla A torinói ló című filmjének párizsi fogadtatása)* in: Élet és Irodalom 2012. január 27. p. 4.